

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

Dato: 5. december 2008
Kontor: Lovkontoret
J.nr.: 2008/4011-298
Sagsbeh.: VHH
Fil-navn: Spm. 31

Besvarelse af spørgsmål nr. 31 ad L 69 stillet af Folketingets Integrationsudvalg til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration den 21. november 2008.

Spørgsmål:

"Ministeren bedes indhente et notat fra Justitsministeriet, der belyser hvorvidt melde- og opholdspligten efter lovforslaget - og konsekvent administreret efter en vedtagelse af lovforslaget - vil være en frihedsberøvelse, der strider mod grundloven og konventionerne."

Svar:

Justitsministeriet har oplyst følgende:

" 1. Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5 om ret til frihed og sikkerhed, at der ved vurderingen af, om der foreligger frihedsberøvelse i artikel 5's forstand, skal tages udgangspunkt i sagens konkrete omstændigheder, og at en række kriterier, såsom type, varighed, virkning og måden hvorpå foranstaltningen bliver gennemført, skal tages i betragtning, jf. herved *Guzzardi mod Italien*, dom af 6. november 1980, præmis 92.

Det følger af den nævnte doms præmis 94, at særlig overvågning ledsaget af krav om tvungen bopæl i et bestemt område ikke i sig selv udgør frihedsberøvelse i artikel 5's forstand. Det anføres dog samtidig, at det ikke følger heraf, at implementeringen af en sådan foranstaltning aldrig vil kunne medføre, at der foreligger frihedsberøvelse.

Som det fremgår af afsnit 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, indebærer de foreslåede bestemmelser om at skærpe meldepligten samt styrke kontrollen

med, at påbuddet om at tage ophold i Center Sandholm overholdes, indgreb, der er omfattet af artikel 2 (om frihed til valg af opholdssted) i 4. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det følger af den nævnte bestemmelse, at enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, inden for dette skal have ret til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted. Beskyttelsen omfatter også udlændinge, herunder udlændinge, der er på tålt ophold. Retten er dog ikke absolut, idet der kan gøres indgreb i denne ret, hvis det er i »overensstemmelse med loven« og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til bl.a. den nationale sikkerhed og den offentlige orden. Det indebærer bl.a., at indgrebet skal være proportionalt i hvert enkelt tilfælde.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, at det forudsættes, at politiet som udgangspunkt pålægger de udlændinge på tålt ophold, som er pålagt at tage ophold i Center Sandholm, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8, daglig meldepligt hos politiet i centret, og at politiet således kun vil kunne undlade at pålægge daglig meldepligt, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger særlige grunde, f.eks. sygdom.

Derudover fremgår det af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, vedrørende forslaget om en styrket kontrol med overholdelse af påbud om at tage ophold i Center Sandholm, at et sådant påbud indebærer, at den pågældende skal bo i centret og som udgangspunkt overnatte dér. En udlænding, som er pålagt at tage ophold i Center Sandholm, må således alene overnatte uden for centret, hvis der er en særlig begrundelse herfor, f.eks. at udlændingen er blevet indlagt på hospital, eller der er alvorlig sygdom i udlændingens nærmeste familie eller lignende. Det er i den forbindelse anført, at der altid skal foretages en konkret vurdering af, om indgrebet er proportionalt, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 4.

2. Justitsministeriet har oplyst, at proportionalitetsbetragtninger indebærer, at de pågældende – uanset påbud om opholds- og meldepligt – i det daglige vil skulle have en bevægelsesfrihed i et sådant omfang, at der ikke pålægges uproportionale restriktioner med hensyn til de pågældendes ret til at færdes uden for Center Sandholm. F.eks. vil meldepligt ikke kunne pålægges kl. 12 midt på dagen eller på skiftende tidspunkter alle ugens dage. Derimod vil meldepligten f.eks. kunne pålægges hver morgen, eksempelvis kl. 9.

Endvidere indebærer de nævnte proportionalitetsbetragtninger og artikel 8 om retten til respekt for familielivet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at der skal være mulighed for jævnlig kontakt til en eventuel herværende familie. I den forbindelse skal de foreslåede regler administreres således, at hvis f.eks. familien bor i Jylland, skal der være mulighed for i rimeligt omfang at tage på weekendophold hos familien. Derudover skal de foreslåede regler administreres således, at der – hvis der herudover er rimelig anledning til yderligere besøg hos familien, f.eks. i forbindelse med vigtige familiebegivenheder – gives tilladelse hertil. I den forbindelse pålægges der meldepligt hos det lokale politi.

Lovforslaget vil således ikke indebære, at den pågældende udlænding hele tiden skal opholde sig på Center Sandholm eller i umiddelbar nærhed heraf, og meldeligt skal pålægges på en sådan måde, at den pågældende også reelt har mulighed for at færdes uden for centret. Lovforslaget er heller ikke til hinder for, at den pågældende kan opretholde kontakt med det omgivende samfund.

På den baggrund finder Justitsministeriet ikke, at der vil være tale om indgreb af en sådan intensitet, at der vil foreligge frihedsberøvelse i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5's forstand, således som denne bestemmelse er blevet fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

3. Om spørgsmålet om lovforslagets forhold til grundloven kan der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 29 vedrørende lovforslag nr. L 69. Som det fremgår af denne besvarelse, er det Justitsministeriets opfattelse, at lovforslaget ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 71.”